

TEMA

Småskaliga vattenkraftsägare kämpar för att få driva vidare sina anläggningar.

Gustaf Hellström och hans fru Martina Hallström driver Ålberga Bruk väster om Nyköping med två småskaliga vattenkraftverk. Nu ska miljöprövningen av deras verksamhet avgöras av regeringen.

Foto: Göran Berglund

GWh per år vilket motsvarar behovet för 100 eluppvärmda villor eller medelförbrukningen för 500 svenska hushåll.

Anläggningarna ingår i en av de första grupperna inom den nationella miljöprövningen av vattenkraft och striden står först och främst om vilka miljökrav som är rimliga att ställa. Eller för att använda facktermen: Rör sig detta om ett kraftigt modifierat vatten?

Om så är fallet ska ribban för miljöåtgärder sänkas.

Kafkaliknande process

För Martina Hallström är svaret givet med tanke på att den mänskliga verksamheten på platsen har pågått i hundratals år. Dessutom menar de att förutsättningar för fiskvandring saknas då den naturliga strömfåran

lutar med 26 procent. Botten består av storblockiga stenar, inte det grus som de vandrande fiskarna föredrar.

– Vi har anlitat en konsult som bland annat provfiskade. Även om lax och öring skulle klara av att ta sig upp saknas rätt föryngringsbiotop i sjöarna ovanför och deras yngel skulle till största delen ätas upp av gädda och abborre, förklarar de.

Vattenmyndigheten håller inte med och menar att ån ska kunna uppnå god ekologisk status. Det skulle försvåra fortsatt kraftproduktion och resultera i en kraftig nivåsenkning av de sjöar som varit uppdämda i hundratals år.

Gustaf Hellström och Martina Hallström beskriver en närmast Kafkaliknande process som nu har hamnat hos regeringen.

– Vattenmyndigheten bemöter inte våra argument. Den tar inte upp något om beredskapsfunktionen, översvämningsriskerna, kulturvärden, rekreativvärden och de stora fastighetsvärden som står på spel. Vad säger de fastighetsägare som riskerar att bli av med sina sjötomter?

Bara månaderna innan vi träffas har jordbruksmark nedanför anläggningarna översvämmats vilket ledde till att vägar fick stängas av. Utan reglering kommer flödena att variera ännu mer och riskerna för översvämningskador ökar. Men också motsatsen.

– Nedanför oss flyter Ålbergaån ihop med Vretaån som inte har några dammar och ofta blir torr på sommarna. Vi har en rödlistad art som heter tjockskalig målarmussla i åsystemet och frågan är vad som kommer →